

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ
24

YASAMA YILI
3

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ ALT KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

3 Nisan 2013 Çarşamba

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ ALT KOMİSYONU
GÖRÜŐME TUTANAKLARI

3 Nisan 2013 arŐamba

---0---

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Kadın giriŐmçiliĐi ve istihdamı hakkında	1:14

İ  İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:14
Hatice YEŞİM SEVİĞ (KAGİDER Genel Sekreteri)	1:6, 12:14
Őengöl AKÇAR (KEDV Genel Müdürü)	6:13
Sedef KÜÇÜK (İstanbul)	10
Gökçen ÖZDOĞAN EN (Antalya)	12:13
Nurcan DALBUDAK (Denizli)	13

Açılma Saati: 14.25

Kapanma Saati: 15.17

3 Nisan 2013 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.25
BAŞKAN: Dilek YÜKSEL (Tokat)

0

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, her alandaki kadın istihdamının artırılması ve çözüm önerileri konulu alt komisyonumuzun 16'ncı toplantısını açıyorum.

Hepinize hoş geldiniz diyorum, biraz gecikmeden dolayı da kusura bakmayın diyerek toplantıyı başlatıyorum.

Bugün 2 değerli katılımcı aramızda. Sayın Hatice Yeşim Seviğ, Türkiye Kadın Girişimciler Derneği KAGİDER'in Genel Sekreteri, aramızdalar. Sayın Şengül Akçar, Kadın Emekçileri Değerlendirme Vakfı Genel Müdürü, aramızdalar. Kendilerine hoş geldiniz diyoruz.

Sunumlarını yapmak üzere Sayın Hatice Yeşim Seviğ'e sözü bırakıyorum.

Buyurun.

KAGİDER GENEL SEKRETERİ HATİCE YEŞİM SEVİĞ – Teşekkür ederim.

Şöyle, bizim sunumda ve esasında hep tartıştığımız konular aynı. Uçakta sunumun üstünden şöyle son bir kez geçerken gene aynı şeyi düşündüm ama ne kadar çok konuşursak aynı konuları daha hızlı çözümlere ulaşabileceği için tekrar tekrar üzerinden geçelim yani çok farklı bir şey söylemeyeceğim, onu baştan paylaşmak istiyorum.

Bunlar, Dünya Bankasının en son yayımladığı rapordaki rakamlar. Çok yeni olduğu için arkasındaki çalışmaları, endeksleri bilmiyorum, bilemiyoruz şu anda ama bunlar artık şu andaki mevcut rakamlar diye bakıyoruz.

Kadınların sadece dörtte 1'i iş hayatında, yüzde 26 diyorduk, o yüzde 30'lara yaklaştı şimdi ama hâlâ çok düşük seviyelerdeyiz tabii ki, bildiğiniz üzere. İnfomal sektörde kayıt dışı çalışan aile işçisi, tarım işçisi olan kadınlar, yaşlı bakımı üstlenen kadınlar çoğunlukta. Aynı iş için yüzde 40 daha az maaş alınıyor diye enteresan bir kriter, bir yüzde var bu sefer. Bu daha önce yüzde 28'di Türkiye'de genelde ama son raporda yüzde 40 olarak yayımlanmış. Belki buna bir bakmak gerekiyor, ki dünya ortalaması yüzde 18'lerde. Sadece yüzde 10'u üst düzey yönetici. Burada da daha önceki istatistiklere göre bir düşme var, yüzde 12'ydi daha önceki rakamlarımız. Türkiye'nin başarılı olduğu bir yüzdeydi CEO üst düzey yönetici oranı. Kadın işverenlerin erkeklere oranı yüzde 15. Bu da KAGİDER olarak bizim özellikle çalışmalarımızı odakladığımız bir konu.

Şimdi, genelde hep beraber gördüğümüz, Türkiye’de kadın girişimciliği ve istihdamı için bazı sorun alanları var. Bu, istihdam için de geçerli, girişimcilik için de geçerli. Birincil en önemli sorun alanlarından biri ataerkil kültürel yapı. Az sonra sizlerle bir odak grup çalışmamızın matriksini paylaşacağım. Girişimcilikte hep sermayeye erişim kadın için en büyük engel olarak konuşulurdu ama birkaç farklı fokus grup yaptık. Orada birincil toplumsal baskı ve geleneksel yapı, ön yargılar çıktı. Cinsiyete dayalı iş bölümü, işte “Erkek adam para kazanır, yuvayı dışı kuş yapar.” yaklaşımı. Eğitimsizlik, şimdi, evet, özellikle ilköğretimde yüzde 99’lara gelindi ama daha mesleki ve eğitimin içeriği, burada eğitimsizlik diye özellikle vurguladığımız. Sermayeye erişim, evet, çok önemli başka bir alan. Onun için farklı önlemler alınmaya, hayata geçirilmeye çalışılıyor. Altın teminatlı kredi bu sene bayağı popüler oldu bankalar arasında ama bir çözüm olamadı gözlemlediğimiz kadarıyla. Şimdi, şubat ayında yayımlanan “Melek Yatırımcılık” -tam o yönergenin ismi farklı- gene farklı bir umut olacaktır kadın girişimciler için. Network olmayışı, çocuk bakım hizmetlerinin yokluğu, yetersizliği en büyük engel özellikle istihdamda. Rol model azlığı veya rol modellerin hep aynı prototipte olması, bütün bunların sonucunda da bir öz güven eksikliği tabii ki çıkıyor.

Şimdi, bu, sizinle paylaşmak istediğim fokus grubun matriksi. Farklı farklı profilden kadınları bir araya getirdik. İçinde öğrenci de vardı, akademisyen de vardı, kadın girişimci de vardı, STK temsilcileri vardı, iş hayatından kadınlar vardı, farklı üniversitelerde kadın girişimcilik programlarını yürütenler vardı, bizim en ileri düzeyde dediğimiz, daha işte KOBİ sıfatını geçmiş olan kadın girişimci üyelerimiz vardı ve bu toplantılardan çıkan fokus grup sonucunda kadınların girişimci yönündeki en önemli olumlu faktörün kadın STK’larının varlığı olduğu ortaya çıktı. Tabii, bu, KEDV’i de, bizleri de çok memnun eden bir durum. Şu anda Türkiye’de 132’ye yakın farklı kadın iş gücüyle ilgili STK var. Kadının insan hakları değil ama iş hayatında kadın, işte, Kadın Girişimciler Derneği gibi 132 tane... Bunların da ortalama üye sayısı 30-40. Her şeyde bunlar arttıkça rol modeller artıyor, bu STK’ların artması kadın girişimcilere daha bir ilham kaynağı. Teşvikler, AB reformları, rol modellerin varlığı burada çıkan bir sonuçtu ancak çok yeni, henüz kamuoyuyla paylaşmadığımız bir araştırma yaptık kadın girişimcilerle Hitay Holdingin DORinsight grubu on-line bir araştırma yaptı. Kadınların yüzde 47’si “Rol modelim var.” diyor, çoğunluğunun bir rol model eksikliği söz konusu. Fakat bizim çıkan fokus grup sonuçlarından biri rol modellerin varlığı yani daha çok rol modellere kamuoyunda, medyada... Özel sektörün de burada çok önemli rolü var. Birazdan sizinle paylaşacağım fırsat eşitliği modelinde bizim ana kriterlerimizden biri dış iletişimde daha çok kadını ekonomik hayata katılımda göstermek. Şimdi, kurum ismi vermeyeceğim ama bu konuda kadın çalışanına çok önemli destek veren kurumlarda bile hâlâ kadın mutfakta yemek yapıyor, işte o sırada eşi giyiniyor işe gidiyor yani bu dış iletişim çok çok önemli bir faktör kamuoyu için.

İç motivasyon, duygusal zekâ, yarışma ve cesaretlendirici etkinlikler... Burada da gene çok ufak bir örnek vermek istiyorum. KAGİDER olarak biz 2006’da Garanti Bankası ve Ekonomist’le

Türkiye'nin Kadın Girişimci Yarışması'na başladık. İlk sene başvuru sayısı 113'tü, geçen sene 6'ncı senemizde 6.250 kadın başvurdu yarışmaya. Bu demek değil ki yeni kadın girişimci yarattık, tamamen hepsi start up değil ama kadınlar bu yarışmalar ve rol modellerin artmasıyla kendilerini ifade etmek, ortaya çıkmak ihtiyacında bulundular. Kadın olmak, inovasyon, alım gücünün artması, bunlar kadınların girişimci olması konusunda en olumlu faktörler olarak görünüyor.

Olumsuz faktörler de: Dediğim gibi, sermayeye erişim 2'nci sırada, geleneksel yapı, eğitimin içeriği, eğitime erişim, siyasi ortam, baskı -bu, grubun sonucuydu, bu çok şeyi kapsayabilir- devlet politikasının olmayışı veya yetersiz olması, öz güvensizlik, yüksek vergiler, kadın yoksulluğu, korku.

Şimdi, hep örneklerle gitmek istiyorum, kusura bakmayın. Özyeğin Üniversitesinde Goldman Sachs 10.000 Kadın Girişimci Programı var. Bundan iki hafta önce KAGİDER olarak onlara bir sunum yapmaya gittim ve sunumun sonunda da esasında kendilerine -KAGİDER olarak biz kadın girişimciyi desteklemek için kurulmuş bir dernek olduğumuz için- ne tip ihtiyaçları olduğuna dair bir soru sordum, ne beklentileri var diye. Çoğunluk, çalışanlarının SGK primlerinin daha düşük ödenmesi, kadın girişimcilere böyle bir pozitif ayrımcılık yapılması veya işte dükkânın önündeki panonun ilan vergisinde kadın olduğu için gene bir indirim yapılması gibi vergisel boyutta cevaplar verdiler, taleplerde bulundular. Bunları da inşallah bir dokümantasyonla paylaşmak istiyoruz sizlerle çoğunluk taleplerini topladıktan sonra.

BAŞKAN – Ben o zaman bu arada araya gireyim. Eğer bu vergi indirimi vesaire gibi size gelen talepleri şu bir hafta içerisinde bize ulaştırırsanız eğer, Komisyonumuzun sonuç raporunu yazmaya geçeceğiz. Biz de bu anlamda pozitif ayrımcılık konusunda ne yapılabilir, bu ana kadar aldığımız sunumlarda da bunu masaya yatırdık. Bu anlamdaki talepleri de bu hafta içine yetiştirebilerseniz bizim için de artı sağlar.

KAGİDER GENEL SEKRETERİ HATİCE YEŞİM SEVİĞ – Tabii, rapor hâlinde olması çok zor ama gene informal şekilde...

BAŞKAN – Ana başlıklar şeklinde olabilir, üç beş başlık üzerinde olabilir. En azından rapor yazma kısmına geçtiğimizde bize de katkı sağlar.

KAGİDER GENEL SEKRETERİ HATİCE YEŞİM SEVİĞ – Türkiye'de kadın girişimci istihdamı, çözümler ve aktörler... Burada üç ayrı önemli aktör grubu var: Hükümet, özel sektör ve kadınlar.

Hükümetin yapması gerekenler veya bu konudaki çalışmaları: Kadın istihdamı ve girişimci teşvikleri, eşitlikçi bütçe, girişimcilik ve kadın istihdamı politikaları, planlama, siyasi öncelik vermesi. Şimdi, gene burada bir çalışmaya gitmek istiyorum. Kalkınma Bakanlığının 10'uncu Kalkınma Eylem Planı'nda Girişimciliği Geliştirme Özel İhtisas Komisyonunda yer alıyorum. Oradaki toplantılarda son... Bu, resmî açıklanmış bir rapor değil, bu kısmın kayıtlara girmemesini talep ediyorum.

(Toplantının bu bölümünde Başkan tarafından ses kaydı kapatıldı)

KAGİDER GENEL SEKRETERİ HATİCE YEŞİM SEVİĞ – Tabii, yurt dışındaki en iyi örnekler vesaire bunların çok incelemesini, çalışmasını yapıyoruz. Amerika, kadın girişimciliğinin en yüksek olduğu ülke. Bunun artmasının sebebi kamu ihalelerinde kadın girişimcilere belli bir kota konuluyor olması ve bu sebeple de iki üç tane farklı kadın girişimci sertifikasyon okulu açılmış. Evet, kadınlara kamu ihalelerinde pozitif ayrımcılık yapılıyor ama bu tedarikleri sağlayabilmesinin garantisi de bunu sağlayacak bir sertifika sistemi. Biz de bu sistemin bir ayağını, Weconnect International'ın Türkiye protokolünü imzaladık, burada biz de bir sertifika sistemine geçiyoruz. Mevcut durumda yerli malına bir kota var kamu ihalelerinde ama kadın tedarikçilere de bir kota konulabilmesi, bir başarı sonucu elde edecektir diye eklemek istiyorum. Bilmiyorum, Şengül Hanım da bu konuda daha sonra ne yapacaktır.

Özel sektörde, tabii, hep gördüğümüz şey, başarılı girişimci veya başarılı kadın yöneticilerin hayatında eğitim, istihdamdan gelip başarılı bir girişim çıktığını gözlemliyoruz. O yüzden özel sektör çok önemli bir aktör. Kurumda işe alımlarda kadın-erkek hiçbir ayrımcılık yapmaması, fırsat eşitliği gözetmesi her açıdan çok önemli. Bunun için de gene Fırsat Eşitliği Sertifikası Modeli uygulamasına geçtik 2011'de Dünya Bankasının dünyada "Fırsat Eşitliği Eğitimi" olarak verdiği eğitimi biz 7 modül hâlinde insan kaynakları denetimi, değerlendirmesi, yöntemiyle bu sertifikayı veriyoruz. Bunun içinde neler var? İşe alımlarda kadın-erkek aynı değerlendiriliyor mu, eğitime erişimde kadınla erkek aynı şartlara sahip mi, gene terfide kadın-erkek eş değerlendiriliyor mu, mobbing prosedürü var mı, minimum yasal gereklilikler uygulanıyor mu? Tabii, birinci kriter gene kurumun CEO'su, üst yönetimin bu konuda bir deklarasyonu var mı ve demin de söylediğim gibi, son kriterimiz de kurumun dışarıya verdiği, kamuoyundaki dış iletişimde kullandığı dil ayrımcı mı, değil mi? Bu kriterleri yerine getiren kurumlara fırsat eşitliği sertifikasını veriyoruz. 12 kuruma verdik. Hedefimiz, Türkiye'nin ilk 500 şirketine vermek. 14 Eylülde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla bunun KAFEM protokolünü yani kamuda FEM uygulamasının protokolünü imzaladık, onun bir değerlendirme sürecinin modellenmesi yapılıyor. Özel sektörün yanı sıra kamuda da tabii kadın-erkek fırsat eşitliğinin olması en önemli faktörlerden biri, kadının ekonomik katılımında başarısı için.

Alternatif kredi ve finansman modelleri, özel sektör: Bu bankaların yaptığı çeşitli çalışmalar var. Kadın girişimcilere tedarik zincirinde yer vermek, aynen hükümetin kamu ihalelerinde uyguladığı yöntemleri özel sektörün de... Yine 26 tane uluslararası kurumda yüzde 40 kadın kotası var. Bu şeyin daha lokalize edilmesi ve sayının artması için çalışıyoruz. Kredi sigorta fonu yaratmak, girişimcilik kültürüne katkı -gene özel sektörün bu konuda çalışmaları var- ve Geleceğin Kadın Liderleri Programı'na destek. Gene burada mentorluk de önemli bir faktör. Kadınların da diğer kadınlar için çok önemli görevleri var, rol model olması, onlara mentorluk yapması, deneyimlerini daha çok paylaşması, hep birazcık daha farklılaştırmak da önemli, sektörlerini farklılaştırmak.

Gene biz yarışmada özellikle -tabii ki hak ettikleri için sonuçta ancak- biraz daha erkek egemen sektörlerdeki kadınları yarışmamızın birincisi olarak seçmeye çalışıyoruz. Geçen seneki birincimiz Bursa'da izolasyon fabrikası olan bir kadın girişimciydi. Bir önceki sene savunma sanayisine tank imalatı yapan bir kadın girişimciimiz vardı. İki senedir de "gelecek vaat eden" kategorisinde genetik bilimleriyle uğraşan kadın girişimciler... Kesinlikle kadın girişimciler diğer sektörlerde, evet, işte, takı, kek, çörek, börek, tekstil gibi sektörlerde olmalı, zaten varlar, servis sektöründe de çoğunluk kadınlar ama birazcık daha artık erkek egemen sektörlerdeki kadınların daha rol model olarak yer almasını da çok önemli buluyoruz. Sivil toplum gönüllülüğü, kadınların yapması gereken bir şey. Yarışmalara başvuru, toplumsal farkındalığa katkı ve dayanışma.

Şimdi, çok spesifik, KAGİDER olarak bizim iki üç senedir üzerinde AÇEV'le birlikte çalıştığımız, genel seçimler öncesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer'e sunduğumuz, Pricewaterhouse'la birlikte yaptığımız etki maliyet analizini yaptılar. Burada göreceğiniz grafik daha önce yapılan ve sunulan grafik. Buradaki rakamlar değişti. Ancak Hükümet planına alındı bu çalışma. Şimdi de Sayın Bakanımız Fatma Hanım bu konunun takipçisi ve hayata geçecek gibi, sinyallerini farklı farklı mecralarda alıyoruz. Hatta bu çalışmadan çıkan 300 lira diye bir rakam vardı, onların da revize edilmesi söz konusu olacak ama bu hayata geçerse kadın istihdamı için büyük bir başarı olacak çünkü en azından AÇEV'le de birlikte yaptığımız çalışmada şu anda minimum 2 bin kreş ihtiyacı var Türkiye'de. Genelde kadınlar kreşleri açıyor. Bu demek ki 2 bin yeni kadın girişimci. İdeal bir kreşte ortalama 10 kişinin çalışması gerekiyor. Gene bunlar büyük bir ihtimalle kadın çalışanlar olacak. 20 bin kadın tekrar istihdamda yer alacak. Bu, tabii yeni açılacak kreşlerin yaratacağı istihdam. Bir de bunun, çocuğunu kreşe bırakan kadının tekrar iş hayatına dönmesinden oluşan bir istihdam artışı olacak. Açıkçası, şu anda kadınlar için en önemli konulardan biri bu, çocuk ve yaşlı bakımı. Şu anda çocuk bakımı diyoruz ama yaşlı ve hasta bakımı da olması... Artı, esnek çalışmayla ilgili de genelde kadın STK'larında bir fikir ayrılığı var. KAGİDER olarak bizim görüşümüz, sosyal güvencesi ve gerekli düzenlemelerin sağlandığı durumda kadın 1 lira bile kazansa bizler için çok önemli. O yüzden, yani esnek çalışmaya... Tabii, bunun arkasındaki argümanlar çok detaylı, farklı toplantılarda da değerlendiriliyor ama kadının ekonomik hayata katılmasında esnek çalışmaya doğru sistemle karşı değiliz.

Eşitlikçi bütçe: Bu slaytı daha önce gene KEFEK'teki bütçe sunumunda da yapmıştık, istiyorsanız geçebilirim. Yalnız, burada eklemek istediğim, Haklı Kadın Platformu aracılığıyla biz daha çok KAGİDER'in "render budgeting" görüşlerini sizlerle paylaşıyoruz. Onlar da burada bu konuyu ne kadar önemstediklerini tekrar sizinle paylaşmamı istediler dün akşam bir telefon açıp.

Çok kısaca KAGİDER kimdir? KAGİDER, kadın girişimciliğini geliştirmek yoluyla kadının ekonomik ve sosyal yaşamdaki konumunu güçlendirmek misyonuyla 2002 yılında kurulmuş bir kadın sivil toplum kuruluşudur. Şu anda 280 üyemiz var. Bunların çoğunluğu minimum 5 çalışanı olan, bir

ciro hedefi olan kadın girişimci. Deminki slaytlarda olan bilgiler burada da var, KAGİDER olarak neler yapıyoruz. İsterseniz süreyi çok uzun kullanmamak adına Şengül Hanıma sunum sırasını vereyim çünkü burada bayağı detaylı çalışmalarımız var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, çok sağ olun.

Farklı bir açıdan yaklaşarak bir sunum yaptınız bize, teşekkür ediyoruz.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı Genel Müdürü Sayın Şengül Akçar' a söz veriyorum.

Buyurun.

KEDV GENEL MÜDÜRÜ ŞENGÜL AKÇAR – Merhabalar.

Öncelikle çağırdığınız için teşekkür ederim yani çok büyük beklentilerimiz vardı, genellikle böyle toplantılara gitmiyorum ama buna özellikle geldim.

Vakıf hakkında kısa bir şey: 1986'da kuruldu, epeyce eski bir vakıf. Çok fazla bilinen bir vakıf değil ama biz daha çok yoksul kadınlarla yerel düzeyde yerel kalkınmaya katılımlarını sağlamak için çalışıyoruz. Kamu yararına çalışan kuruluş statümüz var. Uluslararası pek çok şey üyesiyiz, UN-HABITAT kadın komisyonları, onun kurucusuyum ve aynı zamanda yönetim kurulu üyesiyim. İki netwok'ün daha üyesiyiz ve danışma kurulundayım uluslararası. İşte, Türkiye genelinde ve şimdilerde de biraz yurt dışında çalışmaya başladık bizim modelleri uygulamak üzere, Kosova, Azerbaycan, Yunanistan gibi. Böyle bir durumumuz var.

Yeşim çok iyi bir çerçeve çizdi kadın istihdamı konusunda ve girişimcilik konusunda ve ben eminim sizlerin de Komisyon olarak çok bilginiz vardır. Ben sunumumda sadece bizim yerel düzeyde yaptığımız ama genel politikalara yansıtılabilecek ve böyle ciddi potansiyeli olan çalışmalarımızdan bahsetmek istiyorum.

Herhâlde başlarken biraz şey diye başladık biz, hani kadın yoksulluğu veya işte ekonomik olarak güçlendirme deyince sadece salt ekonomik bakmamak lazım meseleye ve kadının sosyal dışlanmışlığıyla da ilgili oralara da bakarak biraz bütünsel politikalar veya bütünsel yaklaşım ihtiyacı var. Bizim başlarken bir başka güç aldığımız şey, kadınlar güçlüler, yoksul kadınların her ne kadar güçsüzlüğü vurgulansa da ciddi bir uzmanlıkları var hayatla mücadelede. Onu iyi değerlendirmek lazım kalkınma konusunda. diye düşünüyoruz.

Bizim yaptığımız işlere baktığımızda; biz, servis sunucusu değiliz, kendimizi öyle görmüyoruz yani bir şey yapıp, oraya kadınları çağırıp böyle bir durum yok. Tam tersine, onları pratik ihtiyaçları etrafında örgütleyerek becerilerini ve şeyleri geliştirmek, öz güven kazandırmak, daha büyük stratejik girişimleri için kapasitelerini geliştirmek... Bunun için de 4 şey yapıyoruz temel olarak: Bir, katılıma çok önem veriyoruz, kullanılabilir kolektif mekânlar sağlıyoruz, kaynakla buluşturuyoruz, kamu ve diğer sektörlerle diyalog geliştirmelerine destek veriyoruz.

Programlarımıza kısaca, hani nasıl, neler yapıyoruz diye baktığımızda, bir tanesi politikalar açısından şu: Yirmi beş yıldan beri üzerinde çalıştığımız önemli bir program. İşte, toplum temelli ve çocuk merkezli eğitim yaklaşımı şey yapan. Çocuk bakım hizmetleri nasıl verilir konusunda yeni alternatif bir model geliştirdik biz. Yirmi beş seneden beri de uygulanıyor. Yurt dışında da bunu yaygınlaştırmaya çalışıyoruz, mahalle yuvaları, oyun odaları ve oyuncak kütüphaneleri diye. Bu, yabancı bir üniversite tarafından da akredite edildi ve muhtelif uluslararası ödüller kazandı yani Türkiye için iyi bir model. Yeşim'in biraz önce söylediği gibi, kadının şeye katılması için çocuk bakım hizmetleri önemli fakat "Orada da 2 bin tane ihtiyaç var." dedi. Yani kadınlar çalışmak istiyor, çocuklarını verecek yuva yok ortada yani bir servis şeyi yok. Onun için bu iyi bir model. Çünkü Dünya Bankası da bunu inceledi, bu bizim modeli ve bu hizmetleri yaygınlaştırmak için erken çocukluğa yatırım raporlarında filan hep geçiyor. Bir kere, maliyeti ucuz, eğitim kalitesi çok yüksek, aile katılımı olduğu için. Ayrıca, bu hizmetleri kooperatifleşerek kadınlar veriyor ve de kadın istihdamına ciddi bir katkısı var. Yani, birey bir kadının yuva açmak yerine, 2 bin kadın işveren gibi, bunu kooperatif olarak yaptıklarında zaten hiç olmasın 7 tane kadın istihdam değilse bile, böyle işveren veya işte böyle bir girişimci olarak meydana çıkmış oluyor. Şu anda işletilen 20'ye yakın böyle yuva var.

Bir başka programımız bizim, yerel bütçe sürecine katılım. Bu yerel bütçe analizini biz teknik bir şey olarak başlattık, ilk kez beş sene önce. Fakat o normalde nasıl kullanılabilir yani daha kolay? Çünkü teknik bir şey, oraya kadınları dâhil etmeniz biraz zor. Bütçe analizleri daha çok uzmanların yaptığı bir şey olarak kalıyor ama sokaktaki normal insanların bu sürece katılımını çok daha önemli buluyoruz biz. Bu programı da şöyle dönüştürdük: Bu da Kosova'da uyguladığımız program. Her mahallede kadınlardan mahalle komitesi kuruluyor, bunlar mahallenin ihtiyaçlarını analiz ediyorlar, oradan kendi önceliklerini, kadın perspektifiyle onu belirliyorlar. Sonra, aynı zamanda bütçeye bakıyorlar, bütçede bu tip sorunlara ne kadar kaynak aktarılmış. Çok teknik bir analiz değil ama oradaki uygunluğunu analiz ediyorlar ve kendi önerilerini geliştirip belediyeye müzakereye başlıyorlar. Bu, kadınları bir kere çok güçlendiren bir şey. Bir kamusal alana çıkmış oluyorlar, böyle sosyal, meşru bir nedenle. Çünkü buradaki şey, işte, yoksulluk, mahallenin iyileşmesi çocuklar için, genellikle bunlar çıkıyor tabii ki sorun olarak.

İkinci bir şey de bunu şey yaparken mahalledeki olanakları filan görüyorlar, ekonomik veya sosyal imkânları görüyorlar. Oradan biraz pazar zekâsı geliştiriyor. Çünkü "girişimcilik" deyince şeye bir anlamda katılıyorum sadece sermaye önemli değil, bir de pazar zekâsı geliştirmesi önemli kadınların, nerede ne var, ne yapabilirler, ne satabilirler, ne üretebilirler, biraz bunlara da bakmaları gerekiyor. Bu süreç içinde geliyor şeyleri.

Bir başkası, kooperatifleşme. Bu, Türkiye için yeni bir durum. Vakıf olarak Türkiye'de ilk kez kadın kooperatiflerini kurduk biz 2002'de başlayarak. Şöyle yeni durum: İlk defa tabandan kadınlar kendi örgütlerini yarattı. Bir miktar ötekileştirilmişti, sıradan görülen kadınlar kendi örgütlerini

yaratıyorlar. Bu örgütleri tabii ki farklı, biraz ihtiyaç odaklı, ihtiyaçlarından kaynaklanan bir örgütlenme biçimi ve de kendi kaynaklarını, kendi enerjilerini bir araya getirerek hem iş üretiyorlar hem birtakım hizmetler sunuyorlar. O sundukları hizmetlere baktığımızda bunlar neler yapıyorlar? Biraz önce söylediğim gibi, çocuk bakım eğitim hizmetleri sunuyorlar, çocuk yuvaları açıyorlar çeşitli biçimlerde. Ya yuva, tam gün yuva ya oyuncak kütüphanesi veya oyun odası biçiminde. Eğitim veriyorlar, vakfın geliştirdiği birtakım eğitim programları var. İşte, finansal okur-yazarlık, liderlik eğitimi, bilgisayar eğitimi, girişimcilik eğitimi gibi. Bu kooperatifler mahallelerinde bu eğitim programlarını yaygınlaştırıyorlar ve de çok ciddi bir sosyal hizmet servisi veriyorlar bir anlamda. Çünkü yoksulları tespit ediyorlar, mahallelerindeki engellileri tespit ediyorlar, bunların hükümet programlarıyla buluşmasını sağlıyorlar. İşte, destek grupları oluşturuyorlar. Şiddete maruz kalan kadınlar varsa orada bir araya gelip birbirlerinden güç alıyorlar çünkü şiddet deyince önerilen şey genellikle işte sığınma evleri gibi görünüyor. Türkiye'nin durumuna bakınca, Türkiye'nin her tarafını sığınma evleriyle donatmak gerekiyor. Onun yerine, bu kadınları güçlendiren bir şey, hani mahalle içinde ona karşı nasıl şey yapabilirler diye. Bir de önemli bir şey yapıyorlar: İşte, biraz önce söylediğim o yerel bütçe sürecine katılım programı kanalıyla mahalle ile belediyeyi buluşturuyor, bir anlamda arada bir köprü görevi görüyorlar.

Bir başka programı, ekonomik girişimleri destekliyoruz. Bu, iş geliştirme oluyor. İş geliştirme önemli bir şey kadınlar için. Bu kooperatiflerde kadınlar bir araya geliyorlar. İş geliştirme, daha çok kolektif işler için, bireysel işler için değil. Kendi bildikleri mevcut becerileriyle bir şeyler yapmak istiyorlar. Orada bir fizibilite çalışma yok, böyle bir şeyle başlamıyor kadınlar işe, özellikle yoksullar. İş geliştirme desteği veriyoruz. Şimdiye kadar anlamlı ve de istihdam kapasitesi olan ciddi işler geliştirdiler. İşte "catering" servisi yapıyorlar, sabun üretiyorlar, kutu üretiyorlar, organik tarım yapıyorlar bu kooperatifler kanalıyla ve de bitki, sebze kurutma atölyeleri açıldı.

Bir başka şey, ürün geliştirme. Kadınlar için ekonomik şey deyince genellikle hani bir şeyler yapsın, üretsinsin herkesin aklındaki. Bunun pazar açısından hiçbir manası yok ama bir yandan da kamu kaynaklarına baktığımızda da müthiş bir kaynak aktarılıyor halk eğitimleri kanalıyla filan. Kadınlar onları bir işe veya... Zaten "gelir getirici" terimini de bırakmak lazım. Ona dönüştüremiyorlar. Hep şey söylenir, "Pazar yok." denir, "Üretiyorlar ama pazar yok." Hâlbuki tersidir, ortada ürün yok yani iyi ürün olsa pazar da olacak. Onu biraz tersine çevirmeye çalışıyoruz. Ürün İyileştirme Programı' mız var. Ona paralel olarak bir pazarlama, hem fiziksel olarak bir dükkân var hem de mevcut işte İnternet pazarlama var, öyle pazarlama olanaklarını kullanıyoruz.

İyi bir şey başlattık: Özel sektör firmaları için promosyon malzemeleri. Onu da değiştirmek istiyoruz çünkü hep ne bileyim Çin malları falan şey yapıyor. Kadınların yaptığı, ciddi bir potansiyel var ve 400 kadın buradan sadece ürünleriyle, kaliteli ürünlerle şey sağlıyor.

Bir başka şey de kadın girişimciliğini desteklemek üzere bir tane iş portalı açtık. Orada sanal ortamda mentorlarla buluşuyorlar.

Mikrokredi programı var. Vakıf bunu Türkiye'de ilk kez işte 2002'de başlattı. Bu, çok tartışılan veya tartışılmaya başlanan bir program esasında, mikrokredi farklı şeylerde. Ama sonuç olarak da hani girişimci kadınların, özellikle küçük girişimci kadınların bir sermaye ihtiyacı varsa şu anda elimizde daha iyi bir program yok yani bazı konularda tartışılabilir ama iyisi gelinceye kadar bu bize kalırsa geçerli, yararlı ve etkili bir şey. Ama Türkiye'de bunun bir yasası, altyapısı yok. Şu anda 2 kurum yapıyor, bir biz yapıyoruz bir de TİSVA yapıyor. Mediste öyle bir taslak olduğunu biliyorum ama çok eskiden beri orada yani çok aktif tartışılan bir taslak değil. Altyapısı olsa bu konuda çok daha fazla kurum ortaya çıkacak kredi veren, mikrokredi veren. En azından, işte, başkaları gibi yoksulların da böyle bir krediye ulaşım olanağı artmış olacak. İyileştirmek farklı bir şey yani o yan etkilerini gidermek ama böyle bir durum var. Biz de şimdiye kadar 10 binden fazla kredi dağıttık. Orada küçük işlerini yapan bu kadınların işlerine baktığımızda da esasında o zihniyeti biraz değiştirmeye yönelik belirtiler var. Çünkü hep bir şey üretirler diyoruz ya, esasında yüzde 35'i filan üretiyor, gerisi ticaret ve hizmet sektöründe. Demek ki kadınlar kendi normal şeyleriyle de doğru yolu bulabiliyorlar, ille bir şey üretip satacağım derdine düşmeden.

Bu programları biz yaygınlaştırıyoruz. El kitapları var, 20'den fazla el kitabı var yaygınlaştırmak için. Eğitici eğitimlerimiz var, yuva nasıl açılır, işletilir, kooperatifleşme, yerel bütçe süreci ve de biraz önce söylediğim birtakım eğitim programlarıyla ilgili.

Bizim açımızdan sorunlara baktığımızda, bu biraz da yoksul kadınlar perspektifiyle bizim açımızdan sorun veya şimdiye kadar deneyimlerimizden, daha çok yaklaşımla ilgili gibi görüyoruz sorunu. Son zamanlarda ciddi yatırım var ve Hükümetin bu konuda da ciddi taahhüdü var istihdam ve girişimciliği artırmak üzere. Bunu çok saygıyla karşılıyoruz ama alt düzeylere gittiğimizde yöneticiler filan açısından, hâlâ biraz aile bütçesine katılım gibi görülüyor kadının ekonomideki yeri. Bu da Hükümetin kararlılığını zayıflatıyor uygulama alanında.

Başka bir şey de: Kadın meselesi, kadınlara yönelik iş meselesi veya kadın meselesi biraz sosyal hizmet alanı gibi görülüyor yani soft bir alan gibi görülüyor ve de daha çok güçsüzlük vurgulanıyor, kadınlara yönelik projelerde biraz yukarıdan aşağıya bir planlama gözlemliyoruz, bir uzmanlık mitleştiriliyor. Yani yoksulların o kendi enerjileri, kendi güçleri hesaplara bir avantaj olarak görünmüyor gibi geliyor bize. Bu kalkınmaya yönelik kapasite geliştirmeye çok fazla yatırım yapılmıyor. Baktığımızda, dünyada da hep böyle, yenilikçi fikir çok önemli, her alanda, kadın istihdamı girişimciliğini artırma konusunda da önemli. Baktığımızda da bu yeni fikirler daha çok STK uygulamalarından çıkıyor. Başka yerde olduğu gibi Türkiye'de bu bekleniyor, bu yeni fikirlere, oralara biraz daha alıcı gözle bakıp o fikirleri nasıl politikalayabiliriz, tabii ki değerlendirebiliriz filan. Biraz oraya bakılmıyor. Hâlâ bir kamu-STK hafif tedbirli yaklaşımı var gibi geliyor iki taraf arasında da bu

açından. Bu konuda örneğin önerilere baktığımızda bu eşit kaynağa ulaşım önemli bir şey, gerek yerel düzeyde gerek ulusal düzeyde bütçenin kadın eşitliğini gözetecek şekilde yeniden analizi ve tasarlanması, bunu çok önemli buluyoruz.

Bir de kadınların yerel politikaları bu açıdan etkileyebilir yani güçlenme geniş kapsamlı bir şey. Öyle baktığımızda ortada mekanizmalar da var kullanılabilir, kent konseyleri filan var. Buralarda kadınların katılımı yani ciddi konseyler hâline getirilmesi için bazı şeyler yapabilen bir mekanizma var ama çok zayıf, kullanılmıyor.

Başka bir şey de: Tüm yatırımlara mesela çevre etkisel, bunu çok önemsiyoruz doğrusu. Çevresel etki değerlendirmesi gibi bütün yatırımlarda veya kalkınma... Dünya Bankası, Avrupa Birliği kredileri diyelim, onların hepsinde o yatırımlardan kadın istihdamı ve girişimciliği açısından ve tabii bir miktar da katılımcı değerlendirilmesi ve ona yönelik, öyle bir şartın aranması bizce o istihdam meselesini hızlandıracak gibi geliyor.

Kadınlara niş sektörler yaratılması. Bu açıdan bu okul öncesi eğitim ve bakım hizmetlerinin kooperatifler kanalıyla yaygınlaştırılmasını doğrusu çok önemsiyoruz. Orada bir niş sektör, hem sosyal hizmetler hem o niş sektör yaratacak diye düşünüyoruz o konuda. Kooperatifler Yasası var. Öğleden sonraki oturumda, galiba "torba yasa" mı diyorsunuz, belki onun içindedir o Kooperatif Yasası, onu çok önemsiyoruz. Fatma Hanım'la iki seneden beri çalışıyoruz ve gerçekten orada hani yasanın neresini eleştirirsiniz ben bilmiyorum ama o kısmını destekleyin. Çünkü, dünyada da Türkiye'nin prestijini artıracak çok önemli bir şey bu ve çok ilerici bir yasa. Yani bu kısmını destekleyin, öteki kısımlarını bilemem ama. Çok ilerici ve Türkiye açısından çok önemli, dünyaya da örnek teşkil edecek bir şey. Çünkü, bu şeyde biz Hükûmete, ellerinde biraz veri olsun, dünyada ne yapılıyor filan... Sosyal kooperatifler yasası filan var, onlara baktık, biz İtalyanlarla çalıştık, İsveçlilerle filan çalıştık, şu anda o torba şeydeki yasa oralardan daha ilerici ve kadınlar açısından son derece önemli. Onun çıkması durumunda... Bize her gün, mesela 20 tane "Kooperatif kuralım." diyen kadın başvuruyor. Şu anda yüz yirmi oldu. Bir tane kooperatif iletişim ağı kurduk. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı çok destekliyor, Fatma Şahin'in Bakanlığı çok destekliyor. Bu sözünü ettiğim programlar kanalıyla yılda 100 bin insana ulaşıyor bu kooperatifler ve de bunlar yoksul yani bizim gibi okumuş yazmış, hâli vakti yerinde, bunu da sosyal prestij olarak yapalım diyen kadınlar değil. Hayatlarını dönüştürüyorlar, toplumu dönüştürüyorlar. Bence bu çok önemli ve bunu desteklemeniz lazım diye düşünüyorum, şu parti, bu parti meselesi değil bu. Yani kadınlar açısından çok önemli. Dünyaya da örnek teşkil edecek. Dünyadan bir sürü insan Hükûmete teşekkür için yazı yazacak çünkü çok biliyorlar bizim çabalarımızı.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Öyle kanunlar zaten partilerüstü çıkıyor, mutabakatla çıkıyor.

KEDV GENEL MÜDÜRÜ ŞENGÜL AKÇAR – İnşallah çıkar yani.

Bir de bu yuva meselesi çok önemli. Onunla da ilgili Millî Eğitim Bakanlığının, okul öncesi yuva artırmak için sizin çalışmanız var. Avrupa Birliğiyle ortak bir projeleri var. Onun için bizim bu

yuvaları çok geziyorlar, şahane raporlar çıkıyor, etkisi açısından. Eğitim kalitesi son derece yüksek. Fakat mevcut mevzuatla olmuyor, mevcut mevzuatla bu yuvaları böyle artırmanız mümkün değil. Çünkü, bir müdür istiyorlar orada, şahane binalar isteniyor, bahçeli mahçeli binalar isteniyor. Onlarla yoksul bölgelerde yuva açamazsınız. O zaman devlet güzel binalar yapayım derdine düşüyor fiziksel olarak. Bu hem para gerektiren bir şey hem zaman gerektiren bir şey. Avrupa'ya filan baktığımızda - çünkü şeylerle çok inceledik, yani yirmi beş yıldan beri böyle bir network içindeyiz, çocuk ve kaliteli okul öncesi eğitim network'ü- Almanya'ya filan da gittiğimizde, bir ara biz Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürünü de götürmüştük bunları görsün diye, çok basit binalar, bir dükkân, apartmanın girişinde bir şey çünkü eğitimin kalitesi önemli. Binanın şıklığı, eldivenlerle insanların yemek servisi yapması bunlar komik şeyler çocuklara yani. Çünkü orada yemek de... Bu biraz da uzmanlıkla alakalı bir şey. Türkiye'de uzmanlar bu bakım ve eğitimi ayırıyorlar maalesef. Hâlbuki yemek yemek de bir eğitimidir o yaştaki çocuklara, onunla beraber başka şeyler öğreniyor çocuklar. O yüzden bir mevzuat değişikliği lazım ve de bu kooperatiflerin mevcut... Şu anda bizim kooperatifler çocuk yuvası içeriyorlar ama yasal değil. Onlara uygun bir mevzuat değişikliği için Fatma Şahin'in Bakanlığıyla çalışıyoruz ama hızlı gitmiyor o durum. Kooperatif çok hızlı... O çözülsün ben eminim bir yıl içinde 200 bin kadının istihdamı olacak.

Başka bir şey de gene istihdamı yükseltmek için diye düşünüyoruz, informal sektörde büyük sayıda kadınlar var, özellikle bu son şeylerde "Rockefeller Foundation" şeyiyle o konuda biz çalışmaya başladık. Temizlik işçisi kadınlar, hem yabancı hem Türk var. Yabancıları şey yapsak bile yerli kadınlar içinde 150 bin kadın böyle çalışıyor. Bunların formal sektöre alınması için birtakım önerilerimiz var. Onlar ciddiye alınırsa doğrusu çok sevinirim. Bir anda 150 bin kadın şey hâline gelecek. Bunun için de biz şunu önerdik: Bu işin meslek olarak tanımlanması, ev işinin, standartların geliştirilmesi, ona uygun sertifikasyon programı ve de bir çatı altında.. Çünkü sendikalaşamıyor bunlar, örgütlenemiyorlar. Zaten sendikanın bir manası yok. Onun yerine bir kooperatif şeyi altında.. Çünkü yeni yasada kooperatifler kadınları emeklilik, sınırlı bile olsa bir SGK kapsamına alacaklar. Bundan da yararlanabilir bu kadınlar ve önemli bir çıktı olur diye düşünüyoruz.

Bir de KOSGEB benzeri, özellikle kooperatif veya bu küçük iş, mikro, level işler için KOSGEB'lere teknik danışmanlık, mentorlük verecek bir yapı oluşturmak gerekiyor belki diye düşünüyoruz.

Ayrıca, kaynak meselesine baktığımızda özel sektörde çok kaynak var, biz bunları çok şey yapamıyoruz ama genellikle sosyal sorumluluk çok moda oldu. Baktığımızda büyük paralar ama daha çok prestijli, moda, trend işlere sosyal sorumluluk projeleri öncelik veriliyor. Onun yerine onlar kalkınma odaklı projeler, uzun vadeli şeyler için cesaretlendirilebilirler, bu da şey politikası olabilir diye düşündük.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Tabii, biraz önce de belirttiğiniz gibi, devletin kreşin sadece denetleyici kısmına geçip özel sektörü cesaretlendirmesi gerekiyor. Mahalle kreşleri bizim de Komisyonumuzun önerilerinden biri olacak. Mahalle kreşlerinin desteklenmesi, artması ve kadınların çocuk bakım hizmetlerine kolay ulaşabilir hâle gelmesinin sağlanması gerekiyor.

KEDV GENEL MÜDÜRÜ ŞENGÜL AKÇAR – Pardon, bir şey söyleyebilir miyim.

Orada, kreş konusunda özel sektörün desteklenmesinden çok biz kadın kooperatiflerinin desteklenmesini önemsiyoruz. Çünkü örneklerine de baktığımızda, Almanya'da filan şöyle yapıyorlar: Bizde kooperatif, orada aile dernekleri. Bir mahallede ihtiyacı olan aileler bir araya geliyorlar, dernek kuruyorlar, belediye veya devlet her kimse, onlara yüzde 90' ını veriyor işletme ve kuruluş maliyetinin, yüzde 10' unu onlar revize ediyorlar, giderlerin yüzde 10' unu onlar karşılıyorlar. Hani bireysel girişimci yerine böyle kolektif kooperatif çatısı altında bu hizmetlerin verilmesinin kadının diğer güçlendirme şeylerine destek vereceği için, doğrusu bireysel girişimciyse kooperatif modelini çok önemsiyoruz hizmetlerde. Bireysel örnekler de öyle.

BAŞKAN – Şu var: Bireysel girişimden ziyade, dediğiniz gibi, kooperatiflere verilen destekler bireysel girişimcilerin de bir araya gelip kooperatifleşmesini teşvik etmiş olacak, bu da çok önemli. Biz bu Komisyonumuzda kooperatiflerle alakalı hem genel müdürü dinledik hem bu anlamda biz de burada bir gündem maddesi olarak kadın kooperatifçiliğinin desteklenmesini masaya yatırdık. Bu anlamda, gerçekten, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının bu seneyi “Kadın Kooperatif Yılı” ilan etmesi gibi, önümüzdeki yıllara yönelik eylem planlarıyla beraber çok güzel çalışmalar yaptıklarını gördük. Yani bizim için de önemli olan konulardan biri bu.

Ben biraz önce “İki değerli konuğumuz var.” dedim. Bir konuğumuz daha var, kendisine de “Hoş geldiniz.” diyoruz. Kusura bakmayın, biraz önce sizi atlamış olduk.

Soru sormak isteyen değerli milletvekiliimiz?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ben bir soru soracağım.

BAŞKAN – Buyurun.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ben sizin sunumunuzun yarısına yetiştim, sizinkinin tamamını dinledim.

Benim merak ettiğim şu: Anlattığınız şeyler çok güzel, evet, öneriler de çok güzel. Ortak çalışabiliyor musunuz? Siz daha çok... KAGİDER, sanki, en az 5 kişi çalışması lazım yanında...

KAGİDER GENEL SEKRETERİ HATİCE YEŞİM SEVİĞ – Üye olması için.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Üye olması için. Sizinki sanki biraz da esnek bir yapıda.

KAGİDER GENEL SEKRETERİ HATİCE YEŞİM SEVİĞ – Mikro kredi daha KOBİ gibi, ama ortaklık...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hayır, ortak, hani ürettiğiniz, yaptığınız çalışmalar var mı? Yoksa ayrı alanlar olduğu için çok böyle alanlara girilmiyor mu? Onu bir öğrenebilir miyim?

KEDV GENEL MÜDÜRÜ ŞENGÜL AKÇAR – Yani ister istemez şimdi çakışıyoruz zaten şeyde de olduğu gibi. Biz yerelde uygulamaları ortaya çıkarıp pilot diye başlıyoruz. Biz, vakıf açısından program, belli sayıda katılım olduğunda, bunun işlediğini fark ettiğimizde bu nasıl politikalaşabilir diye kafa yormaya başlıyoruz. KAGİDER de TÜSİAD gibi daha böyle yüksek sayıda, daha güçlü kadınların bir araya geldiği kuruluş. Onlar da işin daha çok lobi kısmını yapıyorlar ve bu açıdan ister istemez bizim kooperatiflerin... Yuvaların kooperatifler eliyle verilmesi konusunda mesela KAGİDER bizi destekler artık. Yani bireysel kadınlar yuva açsın...

KAGİDER GENEL SEKRETERİ HATİCE YEŞİM SEVİĞ – Kadın dayanışması hepimizin hedeflediği önemli bir faktör. Bir ulusal kadın girişimci platformu kuruluşu aşamasındayız. Onda tabii ki KEDV de bizimle birlikte olacak. Hatta ilk workshop'unu da geçen hafta gerçekleştirdik. Hem KOSGEB hem Bakanlık, onlar da katıldı ama platformun içine onlar aktif üye olamıyorlar, sadece danışmanlık statüsünde olabiliyorlar. STK'lar olarak ve akademisyenler olarak bir ulusal kadın girişimcilik platformu kuruyoruz. Tabii burada her türlü boyutuyla, kooperatif, Şengül Hanım'ın dediği gibi...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Buydu aşlında öğrenmek istediğim.

KAGİDER GENEL SEKRETERİ HATİCE YEŞİM SEVİĞ –... birçok ülkede de gene kadınların girişimci olması, iş yeri sahibi olmasında çok önemli bir faktör ve ayrı bir başlık olarak değerlendiriliyor.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – KAGİDER kaç tane ilde var şu anda?

KAGİDER GENEL SEKRETERİ HATİCE YEŞİM SEVİĞ – KAGİDER sadece İstanbul'da var. Üyelerimizin de yüzde 80'i İstanbul'dan, yüzde 20'si İstanbul dışı ama İstanbul dışında da aktiviteler yapıyoruz çok yoğun. Sadece şubeleşme kararı var.

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – Peki, dışarıdaki üyelerle ne tür aktiviteler yapıyorsunuz? Bir araya gelme gibi...

KAGİDER GENEL SEKRETERİ HATİCE YEŞİM SEVİĞ – Evet. Senede 5 kere farklı ilde kadın girişimci buluşması düzenliyoruz. Bu sene 25'inci ile gittik. Her sene ayrıca beş ilde iki günlük girişimcilik ve teknoloji eğitimi veriyoruz.

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – İllerin taleplerine göre mi yapıyorsunuz bunu yoksa...

KAGİDER GENEL SEKRETERİ HATİCE YEŞİM SEVİĞ – İllerden talepler geldiğinde onları değerlendiriyoruz ama sene başında bir plan çıkartıyoruz bu sene bu illere gidelim diye. Ayrıca, bu sene... İki sunumda da çok önemli şeyi belki vurgulamayı unuttuk; birazcık da bu konularda erkekleri de konunun içine çekmek çok önemli. Bunun için bu sene ilk defa üniversitelerde "Genç

KAGİDER" günlerine başladık. Bizim şöyle bir sıkıntımız var: Ne kadar büyük ve önemli etkinlik yapsak, ne kadar en önemli konuşmacıları da getirsek katılımcıların yüzde 99' u kadın. Şimdi, hep aynı yerde... Kadınların ekonomik bir faktör esasında güçlenmesi, sürdürülebilir bir ülke için, sürdürülebilir bir ekonomi için ciddi bir potansiyel var ve bu potansiyelin güçlenmesi gerekiyor istihdamı ya da girişimci olarak. Ama bu mesajı da bizim bir şekilde tüm topluma yayabilmemiz lazım. Üniversitelerde düzenlediğimiz " Genç KAGİDER" günlerinde de kadınların çok başarılı eğitimlerden sonra diplomasını duvarına asıp evde oturmak yerine aktif olarak ekonomiye katılımının önemini vurgulayan bir filmle gençlerle bir araya geliyoruz. Sevindirici bir şekilde erkek öğrenciler oldukça katılımcı, ilgili ve onlarında da bir mantalite değişiminden geçtiklerini gözlemledik bu bir sene içerisinde.

BAŞKAN – Sorusu olan milletvekiliimiz yoksa eğer toplantıyı bitiriyorum.

Size de katılımlarınızdan ötürü teşekkür ediyoruz.

Eğer önümüzde KAGİDER' in programladığı illeri öğrenebilirsek bu anlamda belki bizim için de katkı olarak...

KAGİDER GENEL SEKRETERİ HATİCE YEŞİM SEVİĞ – 25 ile gittik, 26' ncısı 10 Nisanda Çanakkale' ye olacak.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 15.17